

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Τεχνητή Νοημοσύνη

Αργυρίου Στέφανος Παναγιώτης Κονιδάρης Φίλιππος (03112006) (03112011)

Σκοπός του project:

Σκοπός του δεύτερου εξαμηνιαίου project που υλοποιήθηκε στα πλαίσια του μαθήματος της Τεχνητής Νοημοσύνης 7ου εξαμήνου αποτέλεσε η δημιουργία ενός expert system για τη διάγνωση συγκεκριμένου τύπου βλαβών που είναι σχετικές με το σύστημα λίπανσης (Oil System) του κινητήρα JT9D-7A της Pratt & Whitney. Στα πλαίσια αυτού του στόχου, έγινε μοντελοποίηση των πληροφοριών που περιέχονται στο manual εύρεσης βλαβών της κατασκευάστριας εταιρείας και δημιουργώντας τους αντίστοιχους κανόνες σε CLIPS επιτεύχθηκε η αυτοματοποίηση της διαδικασίας μέσω της συλλογής στοιχείων από απλές ερωταποκρίσεις. Εστιάσαμε κυρίως στις βλάβες τύπου BD, BE, CD, CE, ωστόσο η υλοποίηση και των άλλων βλαβών μπορεί να γίνει με τον ίδιο ακριβώς τρόπο.

Αρχές Μοντελοποίησης:

Η υλοποίηση του έργου μπορεί να διακριθεί σε δύο βασικά κομμάτια από τα οποία το δεύτερο εκ των πραγμάτων έπεται του πρώτου:

- α. Αρχικά πρέπει να γίνει ο γενικός προσδιορισμός του προβλήματος για τη σύνταξη του κατάλληλου error code,
- β. Ενώ σε δεύτερη φάση απαιτείται η αξιοποίηση των παραπάνω πληροφοριών για την εύρεση του ειδικού προβλήματος που παρουασιάζεται.

Η υλοποίηση όσον αφορά το πρώτο μέρος είναι εύκολη. Απλώς κάνουμε ερωτήσεις στο μηχανικό μέσω του συστήματος CLIPS και σε δύο μόλις στάδια μπορούμε να αποφανθούμε για τον ακριβή κωδικό του προβλήματος.

Το δεύτερο στάδιο παρουσιάζει μεγαλύτερο ενδιαφέρον και έγινε περισσότερη προσπάθεια για τη μοντελοποίηση. Παρατηρώντας το manual βλέπουμε ότι η δομή της διάγνωσης του προβλήματος μοιάζει πολύ με ένα δυαδικό δέντρο όπου κάθε κόμβος εκτός από τον τελικό έχει ακριβώς δύο παιδιά. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κάθε κόμβος του δέντρου παρουσιάζει ένα πρόβλημα απόφασης του οποίου οι απαντήσεις μπορεί να είναι είτε ναι, είτε όχι. Για κάθε μία από τις δύο αυτές περιπτώσεις, οδηγούμαστε είτε σε ένα άλλο πρόβλημα απόφασης (εσωτερικός κόμβος), είτε σε μία λύση (φύλλο). Η μοντελοποίηση του προβλήματος με αυτό τον τρόπο οδηγεί σε αρκετά γρήγορες διαγνωστικές μεθόδους καθώς μπορούμε σε λογαριθμικό χρόνο να φτάσουμε μέχρι τα φύλλα του δέντρου και να πάρουμε απάντηση ως προς τη δράση που πρέπει να πραγματοποιηθεί για να διορθωθεί η βλάβη. Ωστόσο, σε περιπτώσεις όπου οι κόμβοι παρουσιάζουν προβλήματα απόφασης που ελέγχουν διαδοχικά ενδεχόμενα, είναι δυνατή η περαιτέρω σύμπτυξη του δέντρου και εξοικονόμησης χρόνου επιτρέποντας στο χρήστη να επιλέξει απευθείας το ενδεχόμενο το οποίο ανταποκρίνεται στην περίπτωσή του χωρίς να χρειάζεται να περάσει από όλα τα ενδεχόμενα σε σειριακό χρόνο (στην περίπτωση που το ενδεχόμενο που τον ικανοποιεί βρίσκεται σε μεγάλο βάθος στο δέντρο). Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιας περίπτωσης είναι οι κόμβοι 29-42 όπου μέσω του manual γίνεται προσπάθεια να προσδιοριστεί το σημείο μίας διαρροής και πραγματοποιούνται ερωτήσεις οι οποίες αποκλείουν με σειριακό τρόπο τα ενδεχόμενα. Μία καλύτερη υλοποίηση θα ήταν να εμφανίζεται στο χρήστη ένα μενού από το οποίο μπορεί να επιλέξει απευθείας την πηγή της διαρροής.

Κατηγορήματα και ερμηνεία:

```
(deffacts startup (menu-op start))
      (member-of possible-main-menu-selections 1 2 3 4 5 6 7 8)
      (defrule main-menu
      (menu-op start)
      ?fact <- (menu-op start)
      =>
      (printout t t t t "*****BOEING 747 FAULT ISOLATION EXPERT SYSTEM*****" crlf)
      (printout t t "MAIN MENU" t crlf)
      (printout t "1 - Oil consumption is high" crlf)
```

```
(printout t "2 - Oil quantity indicator is malfunctioning" crlf)
  (printout t "3 - Oil pressure is abnormal or indicator is malfunctioning" crlf)
  (printout t "4 - Oil filter bypass light is illuminated" crlf)
  (printout t "5 - Oil temperature is abnormal or indicator is malfunctioning" crlf)
  (printout t "6 - Breather temperature is high" crlf)
  (printout t "7 - Engine was shutdown in flight" crlf)
  (printout t "8 - Unlisted engine oil fault" crlf)
  (printout t "Which of the above were observed during the flight? > ")
  (assert (observed-problem-number (read)))
  (printout t crlf)
  (retract ?fact)
```

Εκκινεί το epxert system και ζητάει από το χρήστη να καθορίσει την περιοχή βλαβών.

Πυροδοτείται αμέσως μετά την καταγραφή της περιοχής βλαβών και ζητάει τον καθορισμό του κινητήρα που έχει τη βλάβη.

```
(defrule oil-consumption
          (observed-problem-number 1)
          =>
          (assert (observed-problem-name high_consumption))
          (assert (menu-op engine-num))
)
```

Καταγράφει την περιοχή της βλάβης 1 αν ο χρήστης έχει νωρίτερα επιλέξει ως πρόβλημα το oil consumption.

```
(defrule high-oil-consumption
        (observed-problem-name high_consumption)
        (engine-num ?entry)
        =>
        (assert (error-code (sym-cat 79-01-Bx-0 ?entry)))
        (printout t "Are there any other abnormal oil systems? [yes,no] > " )
        (assert (oil-systems (read)))
)
```

Αρχικός καθορισμός του error code σε BX και προσπάθεια για κατηγοριοποίηση σε BD ή BE.

```
(defrule high-oil-consumption-abnormal
```

```
(oil-systems yes)
(engine-num ?entry)
=>
(assert (error-code (sym-cat 79-01-BE-0 ?entry)))
(printout t "Eng " ?entry " oil consumption high, with other oil sys ind abnorm. (Record Data)" crlf)
)
```

Σε περίπτωση που δηλωθεί abnormal consumption γίνεται κατηγοριοποίηση σε BE.

Σε αντίθετη περίπτωση η βλάβη δηλώνεται ως ΒΕ.

Καταγράφει ως περιοχή βλάβης την 3 σε περίπτωση που ο χρήστης έχει νωρίτερα δηλώσει τη βλάβη ως oil pressure.

Προσπάθεια για κατηγοριοποίηση σε CE και CD. Αν ακολούθησε πίεση μετά την αλλαγή της ώθησης, τότε η βλάβη είναι CE.

```
)
```

Αν δεν ακολούθησε, τότε πρόκειται για βλάβη CD.

Εάν η βλάβη είναι τύπου BD ή BE, ανεξάρτητα από τον αριθμό του κινητήρα, εκκίνησε τη διαδικασία διάγνωσης BD/BE και πραγματοποίησε το πρώτο ερώτημα.

Από εδώ και πέρα, κάθε κατηγόρημα (με κάποιες εξαιρέσεις) έχει δύο "παιδιά"-κατηγορήματα που αντιστοιχούν σε απαντήσεις yes και πο αντίστοιχα στις ερωτήσεις που πραγματοποιούν.

Αν πραγματοποιείται oil-loss, περνάμε στην προσπάθεια εύρεσης του λόγου που πραγματοποιείται.

Αν δεν προέρχεται από το No4 bearing compartment, συνεχίζουμε να εξετάζουμε ενδεχόμενα.

```
(defrule yes-supply-line (supply-line yes)
```

```
=> (printout t "Replace engine. MM 71-00-02" crlf)
```

Αν προέρχεται, απλά αλλάζουμε τον κινητήρα.

Αν προέρχεται από τη scavenge-line, αντικαθιστούμε το supply tube.

Αν δεν προέρχεται από το scavenge-line συνεχίζουμε να εξετάζουμε ενδεχόμενα.

Αν προέρχεται από κάποιο clogged compartment, αφαιρούμε, καθαρίζουμε ή αντικαθιστούμε το scavenge tube.

Αν δεν προέρχεται από κάποιο clogged compartment, αλλάζουμε τον κινητήρα.

Αν εξαρχής δεν έχει παρατηρηθεί απώλεια λαδιού, ελέγχουμε αν υπάρχει περίσσεια.

Αν έχει παρατηρηθεί, ελέγχουμε την πηγή εισροής λαδιού.

Αν αυτή είναι ο ψύκτης, τον αντικαθιστούμε.

Αν δεν είναι, παραθέτουμε μία σειρά άλλων κοινών αιτιών.

Αν δεν υπάρχει περίσσεια λαδιού, στρέφουμε την προσοχή μας προς το σημείο απορροής του νερού.

```
(defrule yes-missing (missing yes)
```

```
=>
(printout t "Install drain plug." crlf)
```

Αν λείπει το σημείο απορροής, το τοποθετούμε.

Αν δε λείπει, ελέγχουμε για προφανείς διαρροές από το πλευρικό σύστημα ταχυτήτων.

Αν πράγματι έχουμε προφανή διαρροή, ελέγουμε διαδοχικά πιθανά σημεία.

Αν προέρχεται από μεγάλη πίεση λαδιού, ελέγχουμε τις συνδέσεις των σωληνών.

Αν όντως προέρχεται από τις συνδέσεις των σωληνών, τις επισκευάζουμε.

Αν δεν έχουμε αυξημένη πίεση λαδιού, ελέγχουμε τα breather lines.

Αν προέρχεται από εκεί, ελέχουμε τα bearing breather manifolds.

Αν ναι, τα αντακαθιστούμε.

Αν δεν προέρχεται από τα breather lines, παρουσιάζουμε στο χρήστη μία σειρά από πιθανούς στόχους.

Ανάλογα με την επιλογή του χρήστη, παρουσιάζουμε την κατάλληλη λύση.

Αν δεν έχουμε προφανή διαρροή, ελέγχουμε τον κινητήρα.

Αν βρούμε την πηγή της διαρροής, πάμε σε άλλο manual.

Αν δεν τη βρούμε ελέγχουμε αν η πίεση των υδραυλικών είναι εντός ορίων.

Αν δεν είναι, τα αντικαθιστούμε.

Αν είναι, ελέγχουμε αν η ταχύτητα εδάφους είναι χαμηλή.

Αν είναι, την προσαρμόζουμε.

Αν δεν είναι, πραγματοποιούμε τεστ επιτάχυνσης. Ελέγχουμε αν αυξήθηκε η ένδειξη Ν1.

Αν ναι, παρέχουμε έναν κατάλογο πιθανών βλαβών.

Αν όχι, αντικαθιστούμε το Ενς.

Αν το error code είναι τύπου CD, εκκινούμε τη διαδικασία επίλυσης CD βλαβών και παραθέτουμε την πρώτη ερώτηση.

Αν η ένδιεξη του psi είναι μεταξύ 40 και 45, ελέγχουμε την πίεση του λαδιού.

Αν είναι εντός ορίων, αντικαθιστούμε τη βαλβίδα λαδιού.

Αν δεν είναι, αντικαθιστούμε τη βαλβίδα ελέγχου πίεσης. Με παρόμοιο τρόπο δουλεύουν και οι παρακάτω κανόνες:

```
(defrule yes-still
       (still yes)
       (printout t "Replace indicator. MM 79-32-03." crlf)
(defrule no-still
       (still no)
       =>
       (printout t "Replace engine oil pressure transmitter, T422. MM 79-32-01." crlf)
(defrule CE-fault
       (or (error-code 79-01-CE-00)
         (error-code 79-01-CE-01)
         (error-code 79-01-CE-02)
         (error-code 79-01-CE-03)
         (error-code 79-01-CE-04))
       (printout t "Examine magnetic chip detectors and mail oil strainer per Engine Check 18,
71-01-20. Was contamination abnormal? [yes,no] > ")
       (assert (mag (read)))
(defrule yes-mag
       (mag yes)
       =>
       (printout t "Replace main oil strainer. MM 72-61-05. Replace main oil pressure regulating
valve. MM 72-61-03. Perform oil system contamination inspection. MM 72-00-00 I/C." crlf)
```

Χαρακτηριστικά traces του προγράμματος:

```
(reset)
CCLIPS> (run)

******BOEING 747 FAULT ISOLATION EXPERT SYSTEM*****

MAIN MENU

1 - Oll consumption is high
2 - Oll quantity indicator is malfunctioning
3 - Oll pressure is abnormal or indicator is malfunctioning
4 - Oll filter bypass light is illuminated
5 - Oll temperature is abnormal or indicator is malfunctioning
6 - Breather temperature is high
7 - Engine was shutdown in flight
8 - Unlisted engine oll fault
Which of the above were observed during the flight? > 3

Which engine is malfuctioning? (1,2,3,4,0) > 0

Change thrust setting & check oil press. Did oil press follow thrust change? [yes,no] > no
Eng 0 oil press (low, high, fluctuating, in yellow band). Remains constant with thrust setting change.
Connect line for air pressure to elbow of oil pressure transmitter, T422. Apply 45 PSI. Does indicator read 40 to 45 PSI? [yes,no] > yes
Adjust oil pressure. MM 71-00-00 A/T, Test No. 7. Observe oil pressure indicator. Is oil pressure within limits? [yes,no] > no
Replace oil pressure regulating valve. MM 72-61-03.
```

```
*****BOEING 747 FAULT ISOLATION EXPERT SYSTEM****
MAIN MENU
1 - Oil consumption is high
2 - Oil quantity indicator is malfunctioning
3 - Oil pressure is abnormal or indicator is malfunctioning
4 - Oil filter bypass light is illuminated
5 - Oil temperature is abnormal or indicator is malfunctioning
6 - Breather temperature is high
7 - Engine was shutdown in flight
8 - Unlisted engine oil fault
Which of the above were observed during the flight? > 1
Which engine is malfuctioning? (1,2,3,4,0) > 3
Are there any other abnormal oil systems? [yes,no] > no
Eng 3 oil consumption high, all other oil sys ind norm. (Record Data)
Examine turbine exhaust area for evidence of oil loss per Visual Check 1, 79-01-10.  Is oil loss occuring? [yes.no] > no
Examine main gearbox drains (MM 71-71-00) for leakage. Is excessive oil present? [yes.no] > no
Check that PT3 water drain plug is installed per Visual Check 9, 71-01-10. Is plug missing? [ves.no] > no
Examine external plumbing, main gearbox and angle gearbox for obvious leakage per Visual Check 2, 79-01-10. Is obvious leakage present? [yes.no
1 > ves
Is leakage from oil pressure and/or oil scavenge lines? [yes.no] > no
Is leakage from breather lines? [yes,no] > no
Identify the source of the leakage.
1 - Oil instrumentation lines
2 - N2 manual crank on main gearbox
3 - Angle gearbox
4 - Main gearbox
5 - None of the above
Remove N2 manual crank pad and install new o-ring and gasket (if applicable). MM 72-00-00 MP.
CLIPS>
```